Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

46 4 Struergaarden Johannes Buchholtz En tur til Klosterhede

Johannes Buchholtz

En tur til Klosterhede -
- essays fra 1930'ernes Vestjylland

Johannes Buchholtz Selskabet
Struer 1997

Johannes Buchholtz

En tur til Klosterhede -
- essays fra 1930'ernes Vestjylland

Johannes Buchholtz Selskabet
Struer 1997

Indhold

Forord af Benny Boysen	7
En tur til Klosterhede	9
Toftum Bjerge	13
I min tid	19
Nu er der bro	25

Forord

Da Johannes Buchholtz som ung jernbaneassistent kom til Struer i begyndelsen af århundredet, blev han som så mange andre ugifte jernbaneassistenter pensionær på enkefru Petra Jagds pensionat i Banegårdsgade.

En dag sad han, der selv var kommet hertil fra det frodige Fyn, og drøftede sin nye egn med en anden tilflyttet pensionær. De havde ikke meget til overs for deres nye forblæste hjemsted. Nej, det var sandelig ikke Fyn det her, samstemmede pensionærerne.

Pludselig blandede en køn ung pige sig i den sammenspiste enighed, hvilket hun ellers ikke gjorde, når mors pensionærer havde travlt med at give hinanden ret. Det var Olga Jagd, lærerinde på pogeskolen i Søndergade, der gav sit besyv med: "Så skulle De rigtigt nok prøve at gå en tur i Klosterheden ved Kjærgaards Mølle eller ved Toftum Bjerge eller en tur rundt om Kilen!" - Sætningen blev behændigt grebet af den lange ranglede assistent. "Ja tak, men så skal De gå med!"

Således indledtes et bekendtskab, som hurtigt blev et venskab og efter en passende lang forlovelsestid et livslangt ægteskab.

Johannes Buchholtz blev overbevist på deres fælles ture. Vel var det ikke Fyn, han var kommet til. Det her var noget helt andet, som skulle måles med andre kvalitetsnormer end det ødanske.

Efterhånden fandt Strueregnen i Johannes Buchholtz sin varmeste fortaler, som benyttede enhver lejlighed til at formidle sin kærlighed til egnens natur, landskaber og mennesker. Det var ikke kun i skrift, denne formidling fandt sted. Buchholtz kom til at stå som frontfigur og den egentlige initiativtager til oprettelse af egnens naturfredningsforening, turistforening og museum, der alle i ham fandt en ihærdig arbejdskraft.

Johannes Buchholtz satte gerne sin pen i mange forskellige medier for at fortælle om Strueregnens kvaliteter. Måske foretrak han helst de helt lokale, for som flere efter ham, så han det også som sin opgave at overbevise egnens egen befolkning om, at den i egnens særpræg havde noget enestående både at bevare og formidle. Ofte blev hans artikler til mere end nøgtern sagprosa. Kærligheden skinner igennem.

Ved 100-års festen i 1982 for Buchholtz fødsel var skuespiller Ingeborg Brams ligefrem så begejstret for en af Buchholtz' avisartikler om en tur rundt om Kilen, at hun på festaftenen valgte at oplæse artiklen, som var den et stykke litterært prosa.

Karakteristisk nok handler stykket om, hvorledes Olga og Johannes på en tur rundt om Kilen møder en af de stedlige bønder, der brokker sig over livets besværligheder, men alligevel har han en tilværelse tæt på det ideal, han ved nærmere eftertanke ville opstille for sit liv. Der skulle bare en udefrakommende til at stille de rigtige spørgsmål, før det gik op for ham, at han var midt i en idealtilværelse.

På den måde har Johannes Buchholtz og mange af de efterfølgere, der arbejder i hans ånd, været med til at åbne andres øjne for den livskvalitet, som også ligger i at leve i et landskab, som taler til en.

Dalhus, Resen i september 1997
Benny Boysen

En tur til Klosterhede

Fra *"Jul i Struer"* 1928

Meningen med efterfølgende er ingenlunde at give en beskrivelse af Klosterhedes milevide skove, heder og moser - dertil kender jeg dem for lidt. Mon forøvrigt ret mange har kendskab til Klosterhede og Kronheden? Jeg betvivler det. I tidens løb har jeg spurgt adskillige af Struers jægere og vandringsmænd om, hvad Klosterhede egentlig er, men deres svar var bestandig undvigende - jeg mærkede tydeligt nok, at deres viden på dette punkt var såre overfladisk. Klosterhede er i virkeligheden et terra inkognito i Danmark - sådanne er der ikke mange tilbage af. Når man henkaster til en fremmed, at *Danmarks største skov* ligger ved Struer, så tror han, at man vil drive løjer med ham. Men når man viser ham kortet med den store, grønne klat, der strækker sig fra Kjærgaards Mølle i øst til Faare på Lemvigbanen i vest - og fra Rom i nord til Asp i syd - en halvtredie mil i hver retning, ja, så undrer han sig.

Engang i eftersommeren bestemte jeg, at nu skulle det være - jeg ville se Klosterhede - jeg ville røre ved et af dens mange fyrretræer. Vi fik anbefalet en vej over Resen og bilede af sted. Ved Skodsborghuse, et par smågårde med en kæmpehøj imellem, gjorde bilen holdt, fordi vejen ikke længere var fremkommelig - den var nærmest et morads. Hvor skoven var? Ja, der lå jo en grågrøn bræmme der borte mod syd - det var skoven. Et kvarters gang derhen mente man. Vi drog af sted og nåede på en lille halv time den grågrønne bræmme, Klosterhedens bjærgfyrbevoksede skel. Men bag dette skel kom der pány hedeflader gennemskårne af bjergfyrhøfder. Det var ikke *det* vi ville se - ikke fordi det ikke var godt nok, men *skov* kunne man ikke kalde det. Vi gik videre, og gangen var let, for langs den brede kørevej - eller det, der skal forestille en kørevej - går der en sti, og denne sti er den fineste, man overhovedet kan tænke sig. Cyklehjul og fodsåler har klappet den glat som

asfalt. Man triller som en kugle ad en keglebane. Denne sti er i virkeligheden den eneste færdselsvej i disse egne, derfor kan de få mennesker, som befarer den, netop holde den glatsleben. Lyngen vælter sig i bølger til begge sider. Det suser sagte i bjergfyrrækkerne.

En time gik vi fremad, så nåede vi noget, som nok med lidt god vilje kunne kaldes skov. Træerne var høje, men ikke tykke. Der voksede lav højt op af stammerne. De så noget sygelige ud, disse træer. Vi hvilte lidt, og rullede tilbage ad samme keglebane. Særlig vellykket havde turen ikke været. Men det slår aldrig fejl, at naturen giver *noget* til den besøgende. Havde vi haft mere tid - og havde vi ikke været tøjret til den bil i Skodborghuse, så ....! Vi havde jo dog set lyng og tyttebær og rævlinger - og vi havde hilst på Chr. Bonde, den gamle kurvebinder, der flere gange har besøgt os i Struer. Hans kurve er næsten mesterværker - Johan Skjoldborg og Johs. V. Jensen har hver fået een af Chr. Bondes kurve.
Nu havde vi gjort genbesøg.

Buchholtz i naturen

Fjorten dage senere lagde vi ud pany, denne gang fra morgenstunden af, og denne gang over Ølby, Fousing til Gudumhus Skovfogedbolig. Bilen sendte vi hjem. Vi fik et par råd af en ung, flink skovfoged og forsvandt i det grønne dyb. Ja, for fra det øjeblik, vi sagde farvel til skovfogeden, og til vi steg i bilen om aftenen, var vi ene med hinanden. Engang om eftermiddagen *så* vi et menneske - en mand, der flyttede en hvid hest. Man han var langt borge - vi kunne ikke have råbt ham op eller vinket ham op. Nå, vi gjorde ikke forsøg på det. Det er så velgørende for sindet at være ene i naturen.

Her var træer. Uendelige mængder af træer - fyr og gran i overtal, men hist og her også unge birke. På en enkelt afgrænset plads omkring planteskolerne en række velvoksne ege. Vi strejfede om time efter time, snart ad de skarpskårne gennemhugninger, som er nummererede med blå emailleskilte - husnumre - snart ad slyngede stier fortabte i den vildsomme skov, op ad stenede bakker og ned i side dale. Vi fandt en del svampe, dog ikke overvældende mange, lidt kantareller, enkelte spiselige rørhatte, desuden skørhat og rød fluesvamp. Lidt borte slog en rovfugl ned i en ung gran - om den fik noget ud af det, så vi ikke. Ved middagstid nåede vi frem til en gammel kæmpehøj, som forstvæsnet har ladet stå ubevokset. Her slog vi os ned, spiste og tog os en lur. Siden kom kaffen, brun og dampende frem af termoflasken. Det var en af de gode efterårsdage med sol og kun sol fra gry til kvæld. Mod vest skov og atter skov så langt øjet rakte - mod øst et stykke hede med knæhøj lyng i blomst. Over os den blå himmelhvælving - jeg mindes ingensinde at have set så megen himmel på een gang. Langt, langt borte i vest stod en skybanke, men den ville aldrig kunne nå frem og slukke solen for os. Her kunne man tælle kirker i mængder fra Nørre Lem i nordvest til Ejsing i øst - en lille hvid prik bag Venøbugtens blå stribe. Vi blev siddende på kæmpehøjen det meste af eftermiddagen. To gange kom en sværm småfugle ganske nær til os - det var topmejser, jeg kendte dem fra mine bøger, men havde aldrig før mødt dem i

naturen - fine og yndige småskabninger, der kvidrede til hinanden og passede deres næringsvej - at finde insekter mellem fyrrenålene. Os tog de ingen notits af. Mennesker fylder så lidt i Klosterhede.

Mellem lyngtuerne stod gul okseøje og duvede på sin høje stængel, og på den bare stengrund kravlede fingertykke sommerfuglelarver - een kulsort med gyldne striber og lange glinsende børster - en anden nøgen, grøn og lilla. Midt i heden var der sænkninger, hvor sivtuer hævede sig op over blåt, kruset vand.

Da solen begyndte at synke i højde og tabe sin varmeevne, brød vi op og begav os i en ny bue gennem skoven hen til det sted, hvor bilen skulle hente os. *Nu* hørte vi den - og *nu* så vi den glide på plads. men vi blev ved at gå ganske langsomt. Vi havde ligefrem ondt ved at rive os løs fra ensomheden. Ingen kan vel helt undvære mennesketummelen - men for nogle timer er det vidunderligt kun at se træer og fugle og brogede larver mellem lyngtuer.

Toftum Bjerre

Fra *"Jul i Struer"* 1936

Buchholtz og Albert Luther i Toftum

Sådan hed det oprindeligt: Toftum Bjerre, og deri lå intet praleri; thi bjerre var ikke betegnelsen for *et bjerg*, men for en bakke. Himmelbjerget og Jeppe på Bjerget og slægtsnavnet Bjerre har allesammen udspring fra de runde, danske bakker. Morsomt nok betyder bakke på norsk simpelthen *mark* - flad mark - *de* kalder altså en mark for en bakke, mens vi i ældre tid kaldte en bakke for et bjerg. Sådan kan man se forskelligt på tingene, eftersom man er fra et fjeldland eller et sletteland. Navnet Toftum Bjerre er dog ved at vige for Toftum Bakker. Det er egentlig en skam - i brugen af navne bør man være absolut konservativ, men i Struer siger alle mennesker: Toftum Bakker.

De burde være berømte! tænker man gang på gang, når man står på et af de høje punkter og tager den prægtige udsigt i favn. Jeg ved ikke noget sted i Danmark, der kan måle sig med Toftum Bjerre. Her er jo alt, hvad hjertet begærer: Udsyn over hav - udsyn over land i snart sagt alle former: De morsomme to odder, der ligger som to fingre mod hinanden: Skal vi trække krog? (Ja, det kommer de nok til, inden så forfærdelig mange år!) - Kystlinjer i øst og vest og nord, skønnest vel mod vest hen ad Aa Mølle til, denne smilende og dog så friske bugt med brændingens lange, hvide skumrækker, og på land forholdsvis mange træer - Tangsgaards smukke røde tage - og langt ude Nr. Nissum kirkes opløftede pegefinger. Å, men der er kønt til alle sider. Thyholm og Thy - man kan se Ashøje helt oppe ved Hurup. Breddalsgaarde - Venø Nordspids og Venø by: Alle vegne blinker fjorden - også helt inde ved Struer, hvor ellers kun kirken og vandtårnet rager op. Tænk om man ejede alt det, man kan stå og se fra Toftum Bjerres højeste punkt! Lad os ikke glemme at nævne udsigten over det store mosedrag mod nord, den bliver man ikke træt af i en hast, for den er der ligesom mystik over - altid står der de underligste dampe og luftspejlinger over Resen Kær. Sommetider ser det ud som et vældigt hav, hvori huse, gårde og tørvestakke er drivende vraggods, sommetider ligner det en ørken med enkelte fjerne oaser.

Det er ikke nok med, at Toftum Bjerre giver udsigt - de er selv en udsigt! Når man kommer fra Lemvig har man hele rækken af grå og stejle tinder for sig - de er nok værd at se. Der findes en rundtur som enhver Struerbilist for sin egen skyld bør gøre en gang om året: Over Ølby - Kærgaards Mølle - Resenborg - Resen Stad - Kloster Mølle - Remmer Strand - Aa Mølle og så forbi Toftum og hjem. En glimrende tur, hvis klimax altså er Toftum Bjerre. Den tur kørte de fremmede spejdere under Jamboréen for nogle år siden - de unge mennesker var noget søvnige af altfor mange fester og udflugter, men da de nåede Toftum Bjerre, vågnede de i hvert

fald op. Der var en del skotter imellem - med bare knæ og ternet skørt - de var fra bjergegne, og det var morsomt at se dem sætte fødderne på en bestemt måde og gå med små skridt op ad de stejle stier. Bjergbestigning. De skotske bjerge er mange tusinde fod høje, Toftum Bjerre er kun lidt over halvanden hundrede fod, men det tænkte skotterne ikke på. En stejl klint på halvanden hundrede fod, *virker* imponerende, formodentlig fordi denne højde dog er så mange gange større end menneskets. På samme måde vil det virke omtrent lige stærkt ind på fornemmelsen, enten man bliver overkørt af et ganske lille rangerlokomotiv eller af den allerstørste eksprestogs-maskine.

Toftum Bjerres kærne består af en grå masse, ler eller lime, som regn og bølgeslag temmelig let udhuler og får til at skride. Derved fremkommer de stejle klippeagtige sider og de dybt nedskårne kløfter. De største og ældste af kløfterne må være dannet for mange århundreder siden, et tyndt muldlag dækker leret og er bevokset med tæt, lavt fåregræs. Disse dybe, vredne kløfter, på hvis sider fodstier slynger sig i serpentiner, giver Toftum Bjerre den største tiltrækning. Hvordan vinden så er, kan man altid finde en krog med læ at slå sig ned i, en sidde-

eller liggeplads, hvorfra man ser vandfladen dybt under sig. Tusinder læs grå ler - ja, man kan vist rolig sige millioner af læs - er skyllet i fjorden, før en sådan kløft blev til. Som islet i græsset vokser mangfoldige små yndige blomster, hvoriblandt blåmunke, lyng, strandasters, tidsel, gentiana og klitrose.

På selve Toftum Bjerre ligger kun tre beboede ejendomme: Mod øst M. Koustrups sommerhus, der er bygget som et enlænget, hvidkalket og stråtækt husmandshus, en misundelsesværdig ejendom, som ejeren da også benytter i al sin fritid. Man skal lede længe, før man finder frisk havluft og solskin som her. Længere vestpå kommer man til et pensionat, som ligger i en granplantage. Det besøges af gæster langvejs fra, deriblandt ikke få kunstnere - trofaste gæster, som kommer igen år efter år, men den ældste beboelse på Toftum er Solbjerg. Her levede i mange år ægteparret Buhl, to sjældne og interessante mennesker, hun lille og spinkel, han en bredbringet bjørn, parat til at tage kampen op mod den stride vestenvind. Han begyndte at plante, men saltluft sved alle blade af planterne, og de gik ud. Han tog fat påny - påny - og påny - indtil han netop fandt den plante, som storm og sandflugt og saltglasering ikke kunne kue. Det var en busk, hvis latinske navn er Hippophaes Rhamnoides - på dansk hedder den havtorn eller klittjørn - en stiv busk med lange, spidse grentorne. Som man kunne vente er busken netop vildtvoksende flere steder langs Limfjorden, men Buhl indførte den altså på Toftum, plantede den i tusindvis på skrænterne ud mod fjorden som den første læmole for en påtænkt og ønsket have. Buhl har sikkert følt sig i slægt med denne stejle og ukuelige busk, hvis grene indfiltrer sig således i hinanden, at hverken får eller hunde eller mennesker kan bore sig igennem det tætte krat. Og det har tiltalt ham, at havtorn ikke alene er nyttig, men tillige en af de smukkeste buske, vi overhovedet ejer, når den om efteråret og indtil frosten kommer er dækket af gulrøde bær i ganske tætte klynger langs alle stilke. Helt nede fra Lemvigvejen kan det røde skær ses. Jeg har set solsorter pille af bærrene, men hovedparten får lov til at sidde. Det

forlyder, at man i gamle dage forstod at tilberede en vin af disse bær, men noget nærmere om tilberedningen er det ikke lykkedes mig at få opspurgt.

Indenfor volden af havtorn satte Buhl et læbælte af poppel og dernæst andre løvtræer. Endelig kom selve haven, den var, mens han levede, en seværdighed - når man da huskede på, at den lå i en sandflugt næsten uden muld, halvanden hundrede fod til vejrs og direkte ud til et stormpisket hav. Havens perle var et bassin med åkander, en plante, som ikke tåler, at dens blade vendes af blæsten. Godt gjort, gamle Buhl! Ingen bør færdes på Toftum Bjerre uden at sende Buhl en venlig tanke.

Når storm står på, render brændingen som antydet helt ind til klinten og underhuler den, men i sommertiden er der en 10 favne bred sandstrand, og det er denne, der mere end kløfterne og udsigten virker til at gøre Toftum Bjerre kendt. Her udfolder badelivet sig nemlig. På varme søndage kan det være temmelig storstilet - mange hundreder mennesker - måske nogle tusinde, det er ikke let at afgøre, thi naturforholdene er så storladne, at et hundrede mennesker fra eller til ikke mærkes. Men cyklernes og bilernes mængde ved Solbjerg er imponerende. Det er naturligvis disse to befordringsmidler, der har skabt badelivet ved de danske strande, navnlig på de steder, der ligger langt fra byer. Hvordan skulle man nå til stranden uden bil eller cykler? Ugørligt. Man havde naturligvis hest og vogn, men også denne befordring var langsom. Når herskabet på Ausomgaard i tidligere tid drog på badetur til Toftum, tog det en hel dag, og der måtte bedes på Schou's Hotel i Struer. Nu kan turen gøres på et par timer.

På de store dage er strand og vand broget som et blomsterbed af herrers og damers stærkfarvede badedragter. Badehuse findes ikke, af- og påklædningen sker i ly af badekåben. Dette vakte i begyndelsen en vis forargelse - nu hører man ikke længere snak om den ting, og det er kun godt. Vor tid er på afgørende punkter lange mere sund og naturlig end

fortiden. Blot for 25 år siden var det en gentlemans pligt at gå i en stor bue udenom en badende dame, selv om hun var i badedragt, nu bader de sammen og fotograferer hinanden, og det er ganske indlysende, at de er optaget af solen og bølgerne mere end noget andet. Sol og saltvand renser og gør stærk. Ens hjerte fyldes af glæde ved at se al denne smukke ungdom i de dejlige friske omgivelser. Aldrig hører man et simpelt ord eller ser en simpel gestus, og nogen fuld mand ved stranden har jeg aldrig hørt tale om. Naturen er stærk, den besejrer unaturen.

Toftum Bjerre burde være berømte, thi de har sundhed og skønhed nok til alle. Man lad os ikke sørge over, at det ikke er tilfældet, men snarere glæde os over, at dette storartede stykke natur er vores og alene vores. Når en dag det store badehotel knejser på Toftums højeste punkt, så er det ikke helt det samme som nu, så vil de smalle stier blive brede og magelige - der vil blive hugget veje igennem tornekrattet og lagt promenadebro langs sandstranden. Muligvis vil havluften til den tid få en lille tilsætning af parfume, som ikke vil bekomme de gamle vestjyder helt vel.

I min tid

Fra *"Folkebladet for Struer og Omegn samt Thyholm"* 1. okt. 1938

Der er sket store forandringer med Struer i de 35 år, jeg har kendt den - ja, der er måske knap en by i hele Danmarks land, der har gennemgået en så rivende udvikling: Nærmest tredoblet sit indbyggerantal. By, siger jeg, men Struer var jo kun en landsby med sogneråd og sognefoged, og kun strækningen fra Stigaards Hotel til midt op i Vestergade var brolagt, resten makadamiseret landevej med støvskyer om sommeren og plørehuller om vinteren. Intet vandværk, ingen elektricitet undtagen på jernbanestationen. Ak ja, man kan blive ved længe med: Ingen og intet! Intet rådhus. Sognerådet holdt til i det lille røde hus på Strandvejen, som nu er brandstation. Intet slagteri, ingen ny havn. Fjorden gik helt ind til jernbanen, der hvor nu alle de mange pakhuse ligger, så blev der slået en spunsvæg og fyldt ud læs på læs i mange år, senere blev spunsvæggen erstattet med en kajmur. Vrallen var en eneste idyl med lærkesang og tusinder af nikkende "Dagligt Brød". Fiskerne stod og bødede garn der, hvor slagteriet nu ligger. Intet vandtårn naturligvis. Kirken meget mindre, og banegården vel kun en tredjedel så stor. Foran stationen holdt den gule dagvogn til Lemvig med to røde kameler for. Det var en umådelig forandring, da der kom rutebil. Et halvt års tid forsøgte kamelerne at konkurrere, men den gik jo ikke. Under Verdenskrigen var det for resten lige ved at gå galt med rutebilen: Den manglede benzin. Så gik den med Carbid. Nogle store apparater var stillet an på trinbrættet, og hele karosseriet blev oversprøjtet med det hvide kalkvand.

Man fristes til at tage hele trafikkens historie op for de 35 års vedkommende: Kun togforbindelse med København morgen og aften. Lidt før kl. 6 morgen gik toget over Langaa, og det nåede frem til hovedstaden kl. 8 aften: 14 timer- nu lidt over 6 timer. Så vidt jeg husker, fik Struer sin første bil omkring 1912, men

den var jo ikke altid køreklar. Jeg mindes et mærkeligt tilfælde: En af de store folk her på egnen havde fået blindtarmsbetændelse, og der blev om natten ringet til jernbanestationen, om der kunne skaffes særtog til Skive for at hente overlægen, som skulle operere. Nej, det kunne egentlig slet ikke lage sig gøre, for et særtog måtte overhovedet ikke udsendes uanmeldt, med mindre det drejede sig om en togulykke. Imidlertid konfererede de høje embedsmænd længe med hinanden og blev enige om at bryde lovene. Særtoget skulle afsendes! Men det er ikke sådan at starte et tog som at starte en bil. En maskine skulle først fyres op - det tog to timer. En mand blev sendt ud for at vække en lokomotivfører, en fyrbøder og en togfører. Også det tog naturligvis sin tid. Denne safari til Skive og tilbage igen varede hele natten til kl. 7 om morgenen. Selve trafikinspektøren overtog ledelsen af toget, og han fortalte siden hovedrystende, at der næppe var een paragraf i hele togreglementet, han ikke havde brudt. Men den syge mand blev opereret og reddede livet for den gang.

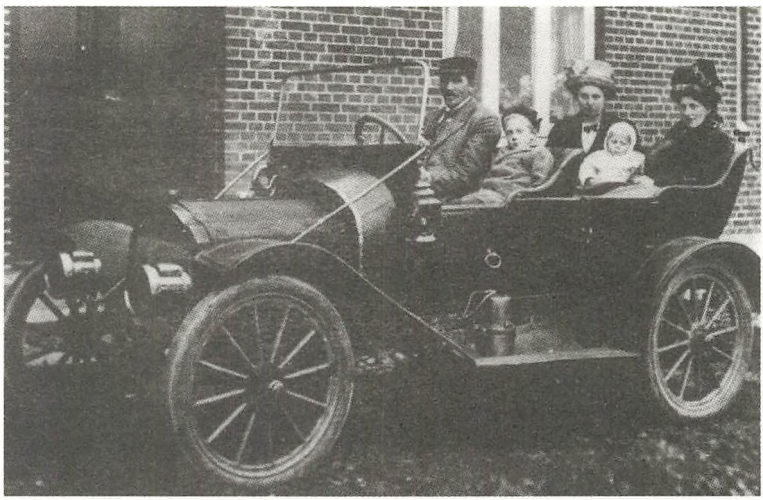

Postbåden til Venø bevægedes fremad efter det årtusindgamle princip: Med sejl. Vind er der jo nok af på disse kanter, men der gives dog visse sommerdage, hvor luften står stille, og på sådanne dage lå Venø post underlig tungsindig med slappe sejl henne under Strandbjerg Skov. Den kunne hverken komme frem eller tilbage. Om vinteren, når fjorden var islagt, opgav den selvfølgelig fuldstændig ævret.

Ja, Struer var en lille by. Jernbanebefolkningen dominerede fuldstændig. Mon ikke halvdelen af skatteyderne var jernbanefolk? Og resten levede for en stor del af at handle med eller arbejde for jernbanen og jernbanefolkene. Byen magtede ingenting, ellers ville den vel have forhindret, at jernbanen fuldstændig afskar byen fra fjorden. Det var en hensynsløshed uden lige. Kun ved selve havnen og på Vrallen kunne struerboerne komme til vandet. Thybanen spærrede mod vest, remisen mod øst. Det var dengang, omkring året 1900, at Struer Kommune fik tilbud om køb af Torngaard (også kaldet Den gamle Præstegaard). Arealet var ca. 14 td. Land, og prisen 40.000. Sognerådet var enigt om at ryste på hovedet: Hvad i alverden skulle byen med al den jord? Og prisen var da så rent for stor. Så gjorde Lars Grud den handel og blev, som alle ved, til en rig mand, der kunne bygge en kirke i Dalny i Indien. Prisen lå altså omkring 20 øre pr. kvadratalen, og der er solgt megen jord helt op til 5 kr. pr. kvadratalen. Arealet strakte sig fra Eybersvej langs Gimsingvej (som dengang hed Kirkevej) ud til Galgebjerge og atter nedad mod vandtårnet og Dusebergsvej.

Ser vi nu på Struers omegn, så er selve landskabet naturligvis ikke videre forandret, men der ville dog blive en stor forstyrrelse, hvis enhver forandring i de sidste 30 år pludselig blev gjort om igen. Bakker og høje er hist og her udjævnede, sumpede strækninger og hedestykker opdyrkede til agerjord, gamle gårde er blevet nye, og helt nye hjem er skudt op på alle kanter. Der, hvor Ejsingholm (Nygaard) før tronede i ensom majestæt, ligger nu en hel række smågårde spredt over

markerne. Ud ad Ølby, Fousing er det samme tilfældet: Mange røde tage, hvor der før kun var lynghede eller sandet mark. Gimsingvej er jo næsten som en eneste gade helt ud til kirken. Midtvejs har vi radiobyen med sit selvstændige navn: B & O. For få år siden var her bar mark, nu andrager ejendomsskylden flere hundrede tusinde. En meget betydelig virksomhed er her sat i gang - kan hænde med tiden opsluger hele Struer. - Philips Radioby i Holland har 70.000 indbyggere.

Mod øst er der kommet den nye Vinderupvej. Den skabtes under uhyre fødselskvaler, men nu ligger den der, en smuk vej, og en vej, hvis betydning vil stige med årene. Hvilken forskel på den lille sognevej, som gik der før! Det var den eneste vej, jeg kender, som passerede tværs igennem en å. Mælkevogne og al anden trafik måtte over et vadested i Holmgaards å. En anden tilvækst har Struer fået ved Knarbjerg Bakke nord for Kilen. Her lå i sin tid kun een eneste lille gård, nu en hel række huse, samt et bådværft og en fiskekassefabrik.

Vinderupvej 25 år senere

Mens vi er ved vejene, må der nævnes, at de alle kun var almindelige grusveje, hvor vognene malede sig frem gennem pløre og vandpytter. Nu er der brolagte eller tjærede veje de fleste steder. Det var en stor forbedring, da hovedvejen fra Holstebro nordpå blev chaussébrolagt. Men det var dyrt. Efter sigende kostede det 33 kr. pr. løbende meter, hvilket giver ½ mill. kr. for strækningen Struer - Holstebro.

Dog er dette jo ingen ting ved siden af Oddesundbroens anlægssum: 8 millioner, men bygningen af denne bro er også den største begivenhed i Struers og hele egnens historie. Her er sket en "landskabsforandring", som forslår noget - de brusende bølger er så at sige blevet til fast bund, som bærer både tog og biler. Man havde ventet sig meget af denne bro, men forventningerne er langt overtrufne af virkeligheden. Mon ikke trafikken over Oddesund er tyvedoblet siden den 15. maj? Jeg kender ikke det nøjagtige tal, og ved ikke, om der overhovedet er nogen som kender det, men faktisk er det, at S-bilerne vrimler på denne side - og i Thy myldrer det med vogne fra alle landets amter. Vil det blive mindre i de kommende år? - Nej, det vil blive mere. Thyholm og Thy er det skønneste turistland næst efter Bornholm. Så afvekslende - fra den største frodighed inde i landet til sandklitterne ved det vældige hav mod vest.

Den lille fattige landsby Struer er blevet til en driftig by på 6.000 indbyggere og med uanede muligheder foran sig. Samtidig er hele omegnen ved vejenes og trafikmidlernes forbedring kommet den nærmere. På en halv time fører bilen dig til Skive, Ulfborg,, Lemvig eller Ydby. Det havde man ikke drømt om for 10 år siden. Struer er blevet større - og verden er blevet mindre!

Nu er der bro over Oddesund

Fra *"Oddesundbroen"* 1938

Fire hundrede og halvfjerds meter er Oddesund på det smalleste sted. Det er, hvad en rask mand kan gå på fem minutter hen ad en landevej. På søen kan han ikke gå, ej heller køre eller ride, kun sejle. Men det at sejle er trods alt en usikker befordring, og derfor er en strimmel vand som Oddesund en mægtig skillelinie. Hvorvidt det er samme folk, der bor på begge sider af sundet kan jeg ikke afgøre, men de taler i hvert fald ikke det samme sprog; der er bl.a. den meget væsentlige forskel, at de siger Æ om dem selv nord for og A syd for sundet. At vandet har skyld i sprogets uensartethed, ses tydeligt deraf, at folkene på Harboøre også siger Æ. Derude gik jo den faste forbindelsesvej over Agger i tusinde år, til tangen gennembrødes 1825. Også på den anden måde spores forskellen mellem de to landsdele - befolkningen i Thy holder mere på de gamle skikke, og i politisk henseende er den gennemgående konservativ.

Ja, vand skiller. Om sommeren og i godt vejr var det naturligvis ingen sag at komme over den smalle rende, men om vinteren i storm og tåge....! Stormen på disse egne så nær ved Vesterhavet er jo en mægtig Herre. De rejsende kom sydfra eller nordfra og ville over, men nej, færgemanden rystede på hovedet: Ikke i dag! Hvad så? Ja, i gamle dage var der ikke meget af det, man kalder service. Der lå en smule kro på begge sider, den i syd på Grisetå Odde kaldtes Pinen, den i nord vist nok Plagen (ganske som ved Sallingsund). Disse navne er meget sigende. En jyde er sindig og tålmodig, når han befinder sig på sit eget, men når han var tvungen til at opholde sig i ugevis på et fremmed sted under ublide forhold, så er der sandsynlighed for, at han rastløs har vandret op og ned ad gulvet og muligvis forbandet den pine eller plage, han var kommet i. Det eneste, som kunne dulme, var kortspil og brændevin - og der er nok af vidnesbyrd om, at begge dele er blevet flittigt benyttet. Den jyske digter Jacob Knudsen Schanderup, har skrevet et bryllupsdigt, hvori forekommer følgende vers:

Ved sundet findes, sagde han,
en bolig kaldet Pine,
der er og en ved Salling-land
hvor folk kan sætte skrine,
ja, gæste der med pak og pik,
når vinden blæs for længe,
og folk kan få en liden slik
for store danske penge.

Gid brudeparret leve,
mens der er vand i Othe-Sund,
og krattet der har ræve,
mens pine-folk har brændevin
og færgemanden åre.

Der er det at lægge mærke til i digtet, at Schanderup skriver

Othe-sund. Enhver kender jo fra sin skoletid det gamle sagn om Kejser Otto, der en gang nåede til sundet, og, da han ikke kunne komme længere, i vrede slyngede sit spyd ud i strømmen, hvorefter sundet blev kaldt Otte-sund.

Jeg kan ikke sige, at jeg tror på sagnet. Stednavne opstår næppe på den måde, og da to odder på dette sted rækker en finger mod hinanden, ligger det snublende nær, at det rigtige navn er Odde-sund. Men alle indfødte udtaler den dag i dag nærmest navnet som Ottesund, og på samme måde har det naturligvis været udtalt for 200 år siden på Jacob Schanderups tid. Odde hedder på jysk Odd - i sammensætninger f. eks. Æ Oddhus. Det kunne ikke tænkes at hedde Ottehus. Her er et lille job for en filolog!

I året 1882 indviedes Struer-Thisted-banen, og de gamle pramme afløstes af dampfærgen - selvfølgelig en mægtig forbedring. Nu kunne der aldrig blive tale om 14 dages ventetid ved sundet. Men nutidens mennesker er unøjsomme. Dampfærgen kunne i længden ikke tilfredsstille. Det var værst i isvintre. Ganske vist er selve sundet yderst sjældent islagt, men den vældige Nissum Bredning danner en isflage, som under vestenvind bestandig kan fylde sundet med pakis, så færgen ikke kan gå igennem, ja, undertiden føres langt østpå med drivisen. Forbindelsen bliver på denne måde usikker - det ene tog går igennem uden mindste hindring, det andet slet ikke. En sådan færgefart duer i vor eksporterende tid ikke. I de sidste 10 år er desuden biltrafikken blevet en faktor, som man må regne med. Vognene kommer susende fra nord eller syd - og så er der ingen færge - eller den tilstedeværende færge er allerede optaget af andre biler. Nej, det går ikke. I det hele taget har der været noget fortidigt over færgevæsenet ved Oddesund lige op til vore dage. Når togene kom ind, lå færgerne der med vogne om bord, der først skulle hales i land. De rejsende fik det indtryk, at de var kommet aldeles overraskende for sundstationerne. Ingenting var parat. Det er kun få år siden, at der blev bygget et læskur til

de rejsende i Oddesund syd - før den tid måtte de stå udsat for vejr og vind, til toget omsider var rangeret op. I nord var det lige så tosset. Ingen af stationerne lå der, hvor togene afgik. Pinen og Plagen eksisterede ikke mere i værste form; men en let irritation var i alt fald blevet tilbage. Nu er Oddesundbroen en kendsgerning. Vi har hørt om de utrolige vanskeligheder, der har været at overvinde - en mudderbund på 30 meters tykkelse! Til arbejdet inde i bropillerne blev der udvalgt de stærkeste mænd, hver af dem grundigt lægeundersøgt, inden man turde udsætte dem for det høje lufttryk. Og endda gik det galt for nogle af dem; de fik dykkersyge og måtte tilbringe halve eller hele døgn i sygeslusen. Men uden sådanne ofre kan en bro ikke bygges. Det er, som om regering og rigsdag, professor Engelund, ingeniørerne og alle arbejderne i een flok har taget besværet på sig til gavn for befolkningen på begge sider. Og det er lykkedes. Brobanen er så glat, så glat - bilerne glider lydløst hen over den. Skinnerne ligger urokkeligt på svellerne, det synger bare en sang i brobuerne, når lokomotivet ruller forbi - en hilsen fra stål til stål.

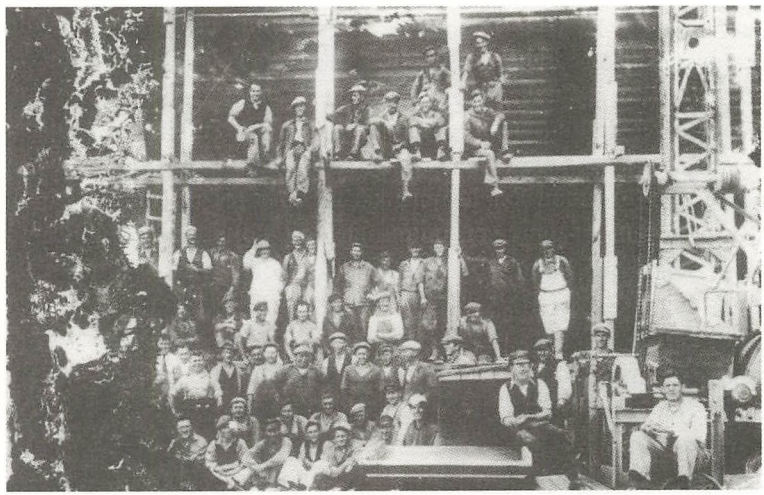

Oddesundbroen under opførelse 1935

Menneskesnilde har overvundet naturen - eller forenet sig med naturen. Strømmen går jo dernede nu som for tusinde år siden. Fiskene har sikkert vænnet sig til at gå udenom bropillerne. De mindre både smutter igennem. Når de store fartøjer kommer sejlende mod broen, viser det sig, at den ikke er bare cement, granit og stål - den er levende, den ser og tænker, den er venligsindet mod gæster og åbner sin favn, så de kan komme indenfor. Biler og tog må holde stille så længe, men det er jo ingenting mod før. En helt ny køreplan er blevet lagt, thyboerne ser med undren, hvor nær de pludselig er rykket det øvrige land. Tænk, at de 470 meter virkelig kunne betyde så meget - næsten en time for nogle af togene. Ja, ja - godt at det nu er et overstået stadium: Ingen frysen mere på åbne perroner eller på færgens dæk. En opvarmet kupé fra Thisted til Struer eller længere endnu. En smule romantik gik måske fløjten, men man fik noget andet og mere værdifuldt i stedet: Sikkerhed og hurtighed i samkvem. Intet menneske og ingen landsdel eller land er sig selv nok. Samkvem må der til for at undgå stagnation. Da jernbanen for 70 år siden kom til vestkysten, var der en lille by, som sendte en deputation til ministeriet: Bliv fri! Endelig ingen jernbane hertil - det er jo den rene undergang. Den fik sin vilje, men mærkede snart, at den var gået på en vildmand. Nu til dags vil næppe nogen by i verden sige nej til en jernbane, en bil- eller flyverute. Trafikken er som en blodstrøm, der giver næring til både muskler og knogler.

Der er ikke tvivl om, at Oddesundbroen vil blive benyttet. Det vil gå her som ved Lillebæltsbroen og Storstrømsbroen, at biltrafikken vil stige ud over alle grænser. Hver eneste thybo, som ejer en Ford - eller er nogenlunde kendt med en Fordejer - vil se, om broen kan bære både ham og køretøjet - og alle vi, som bor søndenfjords, vil den modsatte vej. Der vil blive solgt nogle liter benzin i anledning af den bro.

Måske vil en eller anden grånet thybo ryste på hovedet og sige: Den bro betyder altså flere penge ud af lommen! Hertil vil

jeg svare, at en bro er som en handel: Den skulle egentlig være til fordel for begge parter. Den ene har hesten til overs og mangler pengene - og omvendt. Handel skal der til, den må aldrig stå stille. Hvorvidt folkene fra søndenfjords lægger nøjagtig lige så mange penge nordenfjords, som vendelboer og thyboer bliver tappet for på fastlandet - ja, det er ikke let at beregne. Mon der i det lange løb bliver stor forskel? Lad os prøve at se på det turistmæssige: Her føler jeg i alt fald i øjeblikket, at de nordenfjords har overtaget. Jeg brænder efter at få let adgang til alt det skønne, de har deroppe - til at sætte mig i en bil sammen med gode venner langvejs fra og suse op til - ja, hvor skal jeg begynde, og hvor skal jeg ende! Jo, det begynder ved selve broen: Det kig hen til Serupbjerge og selve terrænet ved Oddesund Nord, disse flade grønne enge, små vige og odder, der er både kønt, og man kan godt sige morsomt - man kan se, hvordan det hele er dannet ved aflejring af sand og grus under pres af den evige vestenvind. Længere mod nord findes der noget, som hedder Tambohus, en gammel kro og et tidligere færgested til Jegindø. Tambohus er godt kendt af mange, men vil blive kendt af flere i fremtiden. Tambohus-ål! For en bagatel får man alle de stegte ål, man kan sætte i sig, dygtig med smeltet smør, kartofler o.s.v. Kromanden sætter en krones penge til på hver servering, men da omsætningen er så stor, løber det lige rundt.

Senere kommer vi op i nærheden af Hindsels, en dejlig gammel herregård med en fugleholm ude i fjorden. Og vi passerer over Draget, det smalle stykke land mellen Nissum Bredning og Skibsstedfjord. Når der kommer bro, vil jeg gøre en tur op over Ydby, se ind til mine gode, gamle venner i Cirkus Miehe og bagefter tilbringe et par timer alene mellem bakkerne ned til Skibsstedfjord.

Fra toget ser man ikke meget til Thylands herligheder; men med bil - ja, der er ingen ende på, hvad vi skal se. Alene vejen forbi Visby Bredning er en tur værd. Og så er der jo hele Vest-

kysten - f. eks. over Hurup og Vestervig til Agger. Vestervig Kirke er dejlig - det er den største landsbykirke i Jylland. På kirkegården ligger Liden Kirsten og Prins Buris i samme grav.

Da jeg for mange år siden var der, viste en gammel graver mig rundt. "Her var hans lænke gjort fast - og her sad han og hvilede sig på hendes grav"; sagde graveren. Det var, som om han havde kendt de to elskende personlig.

Thylands vestkyst er muligvis den skønneste, vi har - så uberørt og naturlig en befolkning! Man skal altid tage befolkningen med, når man taler om naturen. Hvad kan det nytte, at der er herligt ved en eller anden kyst i syden, når opholdet gøres uudholdeligt af tiggere eller banditter. Vestkysten har ingen af delene. Jeg tror, man kunne gå ind i hvert hus og bede folkene opbevare ens tegnebog. Den ville være urørt, når man kom tilbage.

Nu nærmer vi os Thylands hovedstad Thisted, en af de friskeste og smukkeste byer i Danmark, og mod vest har vi det store reservat Klitmøller, Hansted og Hanstholm. Her drejer landet, og her vil vi stoppe op for denne gang. Klitmøller, Hanstholm, Bulbjerg, Skarreklit, Svinkløv, det er så kendte navne, at de knap behøver at nævnes. Jeg tror, læseren har fået det indtryk, at der er meget i Thy og Vendsyssel, som er værd at se. Ja, man bliver aldrig færdig. Det er jo heller ikke meningen. Hvis vi nu ser på den anden side af vippepunktet: Hvad skal thyboen over broen efter? - så er svaret selvfølgelig endnu mere omfattende. Vi hænger jo sammen med hele verden. Man skal over broen, hvis man vil til Jerusalem. Vi må begrænse os og holde os til det allersnævreste opland. Den første by, thyboen kommer til, er Struer, og den har en havn. Thyholm og en del af Thy får fra broåbningen del i Struers gode havn. Det er en fordel. Struer har desuden fra sommerferien et statsgymnasium. Drengene og pigerne nordfra behøver ikke længere at tage til Viborg for at få lærdom. Også det er en afgjort fordel. Børnene kan smutte hjem i de små ferier. Ad åre får naturligvis også

Thisted sin statsskole; men i mellemtiden er Struer nærmeste plads, og byen har af al sin evne gjort rammerne så smukke og gode som muligt. Store, lyse rum i fem etager, når man regner kælderen med, hvor baderummene o.s.v. findes. Ja, det er virkelig en imponerende skole. Der er tænkt på alt muligt. I kemiklasserne findes der f. eks. lange rækker af skyllevaske med blyindlæg (af hensyn til syrerne). Der er også stinkskabe til de ildelugtende væsker. To gymnastiksale med parketgulv - den ene får malerier, som bekostes af Ny Carlsbergfonden med tilskud fra Struer Kommune. Havnen og gymnasiet i Struer. De to ting alene er vel næsten broen værd. Begge steder kan der hentes værdier hjem, hvilken art, man har brug for.

Til det nærmeste broområde hører også Holstebro, som ligger 15 km syd for Struer. Det er en gammel og forholdsvis stor by - dens navn og betydning er ikke ukendt i Thy.

Det, der har interesse for thyboerne i Holstebro, er måske navnlig eksportstaldene, som i året 1915 grundlagdes af P. Lundgaard - eksportør Ivar Lundgaards fader. Fra en ringe begyndelse har dette ugentlige marked udviklet sig til en institution af betydning. Kvæg fra store dele af Nordvestjylland samles her til eksport sydpå. Et par tusind stykker kvæg står undertiden i staldene. - Som Struer har havnen, har Holstebro denne store virksomhed, hvis forgreninger når helt op til det yderste Thy.

Fortegnelse over Johannes Buchholtz Selskabets tidligere udsendte bøger

1970 Udvalgte noveller. 43 sider.
Forord af Karl Bjarnhof. Illustreret af Harald Reinhold.
Cornelias betingelser. Fanden snydt for en sjæl.

1971 Udvalgte noveller. 40 sider.
Forord af Richardt Gandrup. Illustreret af Jonna Sejg.
Vognen. Spejlet. Det uforudsete. På Tondern station.

1972 Udvalgte noveller. 44 sider.
Forord af Gunnar Sandfeld. Illustreret af Ole Nørskov.
Den snævre port. Jens og Maren til marked.
Frk. Timmermanns metode.

1973 Erindringsbilleder. I udvalg ved Gunnar Sandfeld. Artikler. 53 sider.
Illustreret med gamle fotografier. Min Barndoms by.
Odense i barndommens stråleskær. Hos Georg Brandes.
Mulden, hvoraf et digt spirede. Et håndtryk med Judas.
Hvorfra Frank Dover bøgerne blev til.

1974 Udvalgte noveller. 40 sider.
Forord af Stig Rolvsen. Illustreret af Harald Reinhold.
Det utrolige. Det hændte en nat. Spøgelset. Jernbanekatastrofe.

1975 To noveller. 55 sider.
Forord af A. Tovborg Jensen. Illustreret af Erling Juhl.
Den nærsynede pige. I Fabians have.

1976 Billeder fra Johannes Buchholtz' album. 48 sider.
Redaktion og forord af Astrid Kortegaard Pedersen.
Gamle fotografier af kunstnervenner og kredsen omkring forfatterparret.

1977 Piet Hein: Johannes Buchholtz' Urolige hjerte. 50 sider.
Piet Heins gennemgang af Urolige hjerte med kommentarer og erindringer sluttende med digtet "Johannes Buchholtz' smil".
Illustreret af Thormod Kidde.

1978 Udvalgte noveller. 52 sider.
Forord og illustrationer af Anker Hoffmann.
Natlogis. De hvide spurve. 16 juleokser. Den skrappe kur.

1979 Ravne og duer. Digtsamling. 60 sider.
Forord og noder af Erling D. Bjerno.

1980 Buchholtz omkring 1920. 48 sider.
En litterær mosaik ved Stig Rolvsen om den litterære expressionisme med faksimile breve bl.a. fra Johs. V. Jensen

1981 Udvalgte noveller. 31 sider.
Forord af Kai Holm. Illustreret af Erik Thomsen.
Den stærke smed. Figaro. Den vanskelige verden.

1982 Ejnar Thomsen: Johannes Buchholtz i byen ved fjorden. 48 sider.
Forord af Elsa Gress. Illustreret med gamle fotografier.
Professor Ejnar Thomsens mindebog ved Johannes Buchholtz' død.

1983 To noveller. 45 sider.
Forord af Andreas Lund-Drosvad. Illustreret af Hans Jacobi.
Cowboyen og de danske piger. På bolværket.

1984 På rejse med Johannes Buchholtz. 52 sider.
Forord af Teo Weber, England. Illustreret med gamle fotos.
Rejsebreve fra Østrig, Ungarn, Skotland og Holland.

1985 3 noveller. 52 sider.
Forord af Ejvind Østergaard. Illustreret af Kresten Rusbjerg.
Da Jens Tot forregnede sig. En dansk dumrian.
Lidt om dyr og mennesker.

1986 Udvalgte noveller. 49 sider.
Forord af Ingrid og Aage Schiøler og Elisabeth og Gudrun Aspel.
Illustreret af Svend Erik Ihle.
Venskab med dyrene. Glæder i naturen. Hønen Topsy. Dyrenes Gud.

1987 Udvalgte noveller. 41 sider.
Forord af Peter Seeberg. Illustreret af Vagn Hasle Nielsen.
Christoffers eventyr. Ild i gamle huse. Legenden om borgeren,
kunstneren og Vorherre. Barnedåben.

1988 Udvalgte skrifter. 43 sider.
Forord af Poul Thomsen. Illustreret af Knud Brisson.
Tiden, vi lever i. Venø. Ild og mordild. Mødet med den store verden.

1989 En forfattermosaik. 45 sider.
Forord af Mette Winge. Illustreret med gamle fotografier.
Hos Georg Brandes. Jeppe Aakjær leve! Johan Skjoldborg 1861-1936.
Jens August Schade: En fin aften.

1990 Bondefortællinger. 56 sider.
Forord af Knud Sørensen. Illustreret af Søren Raarup.
Bondesind. En kvinde i huset. Fjendskab mellem de 2 gårde.

1991 Historier fra de små byer. 42 sider.
Forord af Solvejg Bjerre. Illustreret med gamle fotografier.
Portør Stokkes store jul. Bolette og jernhandleren. 200 kr.

1992 Rejsen til Sætersdalen. 57 sider.
Forord af Henrik Fibæk Jensen. Illustreret med gamle fotografier.

1993 En digter og hans velgører - et essay om forholdet mellem
William Waagner og Johannes Buchholtz af Bente Teilmann Aalund.

1994 Johannes Buchholtz og to digtere
af Bjarne Nielsen Brovst.

1995 Det egentlige liv. En bog om Johannes Buchholtz
af Henrik Fibæk Jensen.

1996 Den fantastiske jul og andre julehistorier. 48 sider.
Forord af Frede Pedersen.
Den fantastiske jul. Mette og maleren. Den lykkelige togstandsning.

Johannes Buchholtz Selskabet, stiftet i 1970, har til formål at udbrede kendskabet til forfatteren Johannes Buchholtz' værker og hans samtid. Selskabet udgiver hvert år en publikation.

Medlemsskab kan tegnes mod indbetaling af kr. 60,- pr. år til Johannes Buchholtz Selskabet, Struer, giro 7 18 11 83.

Medlemmer af bestyrelsen:
Erling Høiberg (formand)
Orla Nielsen
Ebbe Pedersen
Jenny Melchiorsen
Poul Kristensen

Redaktionsudvalg:
Erling Høiberg
Mette Skindhøj Pedersen
Poul Kristensen

Teksterne i denne bog stammer fra "Jul i Struer" fra 1930'erne
samt fra Dagbladets tillæg i anledning af Oddesundbroens indvielse.
Selskabet takker Struer Lokalhistorisk Arkiv for udlån af tekst og billeder.

Papir: MICHAELIS, Malling

Skrift: Times New Roman

Tilrettelæggelse, sats og tryk:
VILLY's BOGTRYK, Struer

ISBN 87-88927-12-1

Bogen er trykt i 450 nummererede eksemplarer.

Dette eksemplar har nummer

hb vok mag

46.4 Strueregnen
Buchholtz, Johannes
En tur til Klosterhede

2 198 547 3

hb ocv mag

46 4 Strueregnen
Buchholtz, Johannes
En tur til Klosterhede: essays fra 1930'ernes Vestjylland

778254387 2 198 547 3

ODENSE CENTRALBIBLIOTEK
HOVEDBIBLIOTEKET
778254387